

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

ارزیابی و سنجش اثر بخشی آموزش

(بخش چهارم: ارزیابی و فرایند گزارشگری)

ارزیابی سطح رفتار

منظور از رفتار چگونگی و میزان تغییراتی است که در رفتار شرکت کنندگان در اثر شرکت در دوره آموزشی حاصل می شود و آن را می توان با ادامه ارزیابی در محیط واقعی کار روشن ساخت.

هدف:

هدف از ارزیابی این سطح، تعیین ارزیابی سطح انتقال رفتار فراگیران شرکت کننده در دوره می باشد. منظور چگونگی و میزان تغییراتی است که در فراگیران بر اثر شرکت در دوره آموزش حاصل گردیده است که آن را می توان با ادامه ارزیابی در محیط واقعی کار، روشن ساخت.

تجهیزات:

- ابزار مورد استفاده: پرسشنامه (مدیر یا سرپرست مستقیم فراگیر، فراگیر)
- طیف پرسشنامه: لیکرت (۵ گزینه ای)
- شاخص های ارزیابی: اهداف رفتاری دوره
- زمان ارائه فرم: ۳ تا ۶ ماه پس از پایان دوره

شرح فعالیت:

در این سطح مسئول دوره (با مشورت مدرس) اقدام به تکمیل فرم پرسشنامه ارزیابی رفتار برای دوره مورد نظر نموده و پس از تعیین اهداف، انتظارات و تغییر رفتارهای شغلی مورد نظر فرم مربوطه را ۳ تا ۶ ماه پس از پایان دوره (متناسب با نوع دوره) به واحدهای ذیربط و به سرپرست مستقیم فراگیران ارسال می نمایند. پس از بازگشت فرم ها، مسئول ارزیابی و نیازسنجی به جمع بندی فرم ها اقدام خواهد کرد و نتیجه نهایی این سطح به صورت عدد واحد مشخص می گردد. مسئولیت تجزیه و تحلیل نتایج گزارش های ارزیابی به عهده مسئول ارزیابی دوره های آموزشی می باشد.

با توجه به طبقه بندی بلوم در حوزه های سه گانه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی، نرم افزار در سه حیطه دانش، مهارت و نگرش و با ارائه پرسشنامه استاندارد شاخص های عملکردی و شاخص های دانشی، نگرشی و مهارتی (به صورت مجزا و با توجه به ماهیت دوره) سطح عملکرد آموزش گیرنده در محیط کار را از دیدگاه فراگیر و نیز مدیریت مربوطه را سنجیده و نتیجه را ارائه می دهد.

مراحل انجام فعالیت ها:

مراحل انجام ارزیابی سطح رفتار

ردیف	شرح اقدامات	نحوه اجراء	ناظر
۱	تدوین اهداف رفتاری دوره	کتبی	مسئول دوره / مدرس دوره
۲	آماده سازی پرسشنامه ها و توزیع آنها بین ۳ تا ۶ ماه پس از پایان دوره بین فراگیران و مدیران مربوطه	کتبی / مجازی	مسئول ارزیابی
۳	جمع آوری پرسشنامه ها و درج در نرم افزار آموزش	کتبی / مجازی	مسئول ارزیابی
۴	ثبت ارزیابی ها در نرم افزار آموزش	مجازی	مسئول ارزیابی
۵	جمع بندی ارزیابی سطح رفتار دوره براساس درجات ارزیابی	کتبی / مجازی	مسئول ارزیابی

توضیحات:

مسئول دوره با همکاری مدرس دوره آموزشی، به طراحی پرسشنامه سطح رفتار (با سئوالاتی که اهداف رفتاری دوره ها می باشند)، اقدام می نماید.

ارزیابی سطح نتایج

منظور از نتایج میزان تحقق اهدافی است که به طور مستقیم به سازمان ارتباط دارد و در آن شواهدی از نتایج از قبیل کاهش هزینه، دوباره کاری، افزایش کیفیت آموزش های مورد انتظار بررسی می شود.

فرایند سنجش اثر بخشی برنامه های آموزشی

بر اساس برنامه های آموزشی مصوب سالیانه، و مطابق شاخص های زیر برنامه سنجش اثر بخشی آموزشی تهیه و اجرا می شود:

- ۱- ساعت یا مدت زمان برنامه آموزشی؛
  - ۲- ارتباط بین برنامه آموزش با استراتژی ها و اهداف سازمانی؛
  - ۳- کاربردی و تخصصی بودن برنامه آموزشی بر اساس نیاز شغلی؛
  - ۴- نسبت هزینه برنامه آموزشی به نتایج حاصله؛
  - ۵- تعداد شرکت کنندگان در برنامه آموزشی.
- ۱-۵- سنجش نحوه انتخاب حداقل تعداد برنامه های آموزشی برای سنجش در سطوح مختلف اثر بخشی آموزشی بر اساس معیارهای فوق به شرح زیر است:
- واکنش فراگیران در تمامی برنامه های آموزشی می بایست مورد سنجش قرار گیرد.
  - یادگیری فراگیران در تمامی برنامه های آموزشی می بایست مورد سنجش قرار گیرد.
  - تغییر رفتار فراگیران پس از اجرای برنامه آموزشی که برای آنها اهداف رفتاری و کاربردی تعریف شده است در محیط کار کارمندان و مدیران می بایست مورد سنجش قرار گیرد. در هر صورت تعداد برنامه های ارزیابی شده در این سطح نباید کمتر از ۲۵ درصد کل برنامه های آموزشی مصوب سالیانه باشد.

گزارش های ارزیابی

- می بایست در هر سطح از سنجش اثر بخشی برنامه های آموزشی از تحلیل های آماری و استنباطی مانند میانگین، انحراف معیار، خطای استاندارد و غیره استفاده شود.
- می بایست پس از انجام اثر بخشی برنامه های آموزشی، گزارش مربوط به آن را تهیه کرد؛ گزارش سنجش اثر بخشی بایستی شامل: نتایج ارزیابی در سطوح چهار گانه برای برنامه های آموزشی ارزیابی شده به انضمام تحلیل های آماری مربوطه باشد.

نمونه فرم ارزیابی دوره آموزشی در سطح واکنش

							کد دوره:	عنوان دوره:
							تاریخ شروع:	تاریخ پایان:
							مرکز آموزش:	مدرس دوره:
							کد کلاس:	مدت:
ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی	وزن	عنوان سئوال		
						۱ تازگی و جدید بودن محتوای ارائه شده	محتوی دوره	
						۲ کیفیت و محتوای منابع و ارتباط آن با مطالب ارائه شده		
						۳ کاربردی بودن مطالب ارائه شده		
						۴ مناسب بودن زمانبندی جلسات برای ارائه مطالب		
						۵ مرتبط بودن مطالب دوره با رشته شغلی و شرح وظایف		
						۶ مرتبط بودن مطالب دوره با اهداف و وظایف سازمانی		
						۷ مناسب بودن مدت زمان آموزش		
						۸ تطابق سرفصل تعیین شده با محتوای ارائه شده		
						۱ قدرت بیان مدرس	مدرس دوره	
						۲ توانایی مدرس در اداره کلاس		
						۳ تخصص و تسلط مدرس به محتوا		
						۴ رعایت ساختار منطقی و منظم در ارائه مطالب		
						۵ استفاده از روش های نوین آموزش در ارائه مطالب		
						۶ قدرت مدرس در پاسخ گویی به سئوالات		
						۷ توانایی مدرس در ایجاد انگیزه و مشارکت دادن فراگیران		
						۸ حضور به موقع مدرس در کلاس و رعایت زمان کلاس		
						۱ نحوه اطلاع رسانی اجرای دوره	امکانات اجرایی	
						۲ مناسب بودن فضا و مکان آموزشی		
						۳ مناسب بودن تجهیزات و امکانات سمعی بصری		
						۴ میزان نظم در شروع و خاتمه دوره		
						۵ نحوه پذیرایی و اداره امور		
						۶ نحوه برخورد مدیریت و کارکنان آموزش		
نظرات و پیشنهادها:								
							تهیه کننده:	تأیید کننده:
							تاریخ و امضاء:	تاریخ و امضاء:

نمونه پرسشنامه ارزیابی در سطح رفتار

					کد دوره:	عنوان دوره:	کد کلاس:
					تاریخ شروع:	تاریخ پایان:	مدت:
					مرکز آموزش:	مدرس دوره:	
ضعیف	متوسط	خوب	بسیار خوب	عالی	عنوان سؤال		
					۱ به چه میزان دوره در افزایش کیفیت کار فرد موثر بوده است؟		
					۲ به چه میزان دوره با شرح ظایف شغلی انطباق داشته است؟		
					۳ به چه میزان دوره با نیازهای شغلی فرد انطباق داشته است؟		
					۴ به چه میزان دوره با نیازهای واحد انطباق داشته است؟		
					۵ به چه میزان دوره با نیازهای سازمان انطباق داشته است؟		
					۱		
					۲		
					۳		
					۴		
					۵		
					۶		
					۷		
نظرات و پیشنهادات:							

*برگرفته از دستورالعمل ارزیابی و اثر بخشی آموزش در شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ابلاغ ۴۵۲۴۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۳ سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

